

Шогуро ах, порылык да гим берр!

ЯМДЕ-ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

ЙОМАКЫСЕ ГАЙ ПАГЫТ

1 июнь –
Йоча-влакым аралыме
тўнямбал кече.

Э.МАКСИМОВА фотожо.

Морко район Шордўр ялысе клуб воктене верланыше йоча площадкыш икшыве-влак (снимкыште) кажне кечын куанен коштыт. Клуб пашаен-влак кармывонгым, мўрым, трайым да молымат моторын келыштареныт.

Марий Эл Республикын Вуйлатышыже А.А.Евстифеевын саламтымашыжым 2-шо лаштыкыште лудса.

Кенежым республикысе 188 лагерыште 17 тўжем йоча канаш да тазалыкшым пенгыдемдаш тўналеш. Тышеч 7 тўжем йочаже – начар илыш условияш логалше. Ныл тўжем наре икшывылан республик деч ўрдыжтў канаш йўн пуалтеш. Тышеч 300 наре икшыве «Артек», «Орлёнок», «Смена», «Сириус» йоча рўдерлашке, санаторийлашке кая. Кечывал кочкышым ыштыде, 34 тўжем утла ўдыр-рвезе жапым пайдалын эрта-рен кертыт. Кенеж мучко республикысе 7-18 ияш 55 тўжем икшыве авалтыме лиш. Марий Эл Республикысе образований да науко министр Н.В.Адамован ойжо почеш, кенеж каныш кампанийлан 80 миллион утла тенгем ойырымо.

ЛОТЕРЕЙ

– Ачай, ачай, мый ынде кугу улам. Мыламат велосипед кўлеш.

– Тугеже айда писын почтыш! «Ямде-лий» газет лотерей модышым увертарен. **Тўн приз – ВЕЛОСИПЕД.** Редакцийыш квитанцийым колтыман. **Адрес: 42400, Йошкар-Ола, Амстердам Набережный, 1.** 300 квитанций толмеке веле, лотерей модалтеш.

Рекламе.

Черетан сенгымаш!

Фотом школ архивше гыч налме.

Пётъял кыдалаш школын 8-ше классыштыже тунемше-влак «Президентские состязания» всероссийский танасымашын районысо этапыштыже сенгышыш лектыныт. Нуно 20-21 майыште Йошкар-Олаште районын чапшым араленыт. Дима Гаврилов, Женя Коржиков, Сергей Крючков, Антон Кувшинов, Олеся Алексеева, Катя Ямбашева, Ирина Антонова, Юлия Осипова (**снимкыште**) «Президентские состязания» танасымаште икымше верым сенген налыныт. Удыр-рвезе-влак сентябрьште Анапаш Всероссийский танасымашке каят. Нуным кўшыл категориян туныктышо, калык просвещенийн отличникше А.А.Семенов ямдылен. Альберт Аркадьевичлан кугу таум ойлена!

Н.В.ВАСИЛЬЕВА, 8-ше классын вуйлатышыже. Волжский район.

Историйым шергалына

1916

ий 4 июньшто Икымше тўнямбал сар годым генерал Алексей Алексеевич Брусиловын вуйлатымыж почеш руш армийын Кечывалвел-Касвел фронтшо Австро-Венгрийын да Германийын войскаштым кырен шалатен. Кредалмаш пеш виан лийын: ятыр салтак вуйжым пыштен, шуко орудий пытен. Операцийым устан вуйлатымыжлан кредалмашлан генералын лўмжым – «Брусиловский прорыв» – пуымо.

Марий Элыште математике дене ЕГЭ-м 3110 тунемше кучен.

Увер

Марий кугыжаныш академический театрыште таче Всемарийский йоча симфонический оркестрын икымше концертше эрта. 12 июньшто, Российын кечынже, Всемарийский йоча хор дене пырля кугу концертым ончыктат.

Э.Сапаев лўмеш опер да балет

6 июньшто Йошкар-Олаште Соборный мечеть воктене верланыше спорт площадкыште республикысе йоча «Сабантуй» эртаралтеш. 15 июньшто Йошкар-Олаште регион-влак коклаше «Пеледыш пайрем» лиеш. Марий Эл Республикын тўрлө район-жо, пошкудо кундемла гыч уна-влак толыт.

30 май гыч 1 июнь марте Ижевск олаште «Театр и дети» всероссийский фестиваль-конкурс эртаралтеш. Тушто Йошкар-Оласе «Воштончыш» образцовый музыкально-драматический театрын (вуйлатыше – Марий Элын калык артистше С.Никитина) 7-21 ияш артистше-влак «Кинда-Кунда» спектакльым ончыктат.

1 июль гыч у закон илышыш шындалатеш: йоча-влакым йўдым, 23.00 гыч 6.00 шагат марте, автобус дене шупшыкташ ок лий. Йочам шупшыктышо автобусышто ГЛОНАСС спутник навигаций але ГЛОНАСС/GPS да лицензий лийшаш.

Марий Эл Республикыште илыше калык!

Йоча-влакым аралыме тўнямбал кече дене шокшын саламлем!

Йоча-влакын волгыдо пайремышт кенез толмо да вучымо каникул дене тўналеш. Йоча пагыт – айдемын илышыштыже ик эн тўн йыжын! Тудын дене эн поро, яндар шонымаш-влак кылдалтыныт: нимучашдыме кумда тўня, яндар канде кава, юзо шонымаш-влак, а тый кажне у кечым куанен вашлият. Сандене йоча-влакым аралыме тўнямбал кечын кўлешлыкшым эн ончыч кугырак-влак шижшаш улыт. Тунемашлан сай йўным ышташ, виандаш, шонымашым илышыш шындараш, йоча-влакым патриот шўлышаным кушташ – республикысе Правительствын эн кўлешан задачейже.

Пытаргыш 25 ий жапыште республикыште ятыр у йочасадым чонгымо. Россий Федерацийын Президентше В.В.Путинын пенгыдемдыме национальный проект почеш Марий Эллан 1,5 млрд. утла тенгем ойырымо. Тидыже йочасадлаште 2,5 тўжем верым почаш йўным пуа.

Пагалыме ача-ава, тунемше да туныктышо-влак, тек кажне икшыве йўратымашым, порылыкым шижын кушкеш. Тунемше-влаклан кенезым сайын канаш, шуко у йолташым вашлияш тыланем!

Марий Эл Республикым Вуйлатыше А.А.Евстифеев.

Марий Эл Республикыште йочан праважым аралыме йодышлан кугу тўткыш ойырлалтеш. Ты сомылым Марий Эл Республикын Вуйлатышыже пелен йочан праважым аралыме шотышто уполномоченный **О.В.ТОРОЩИНА (снимкыште)** шукта.

– *Ольга Викторовна, уполномоченныйын тўн пашажлан мо шотлалтеш?*

– Йоча – кажне ешын эн шергыже. Моткочак сай, кунам икшыве-влак куанен шыргыжат, шинчаончалтышышт весела, таза кушкыт, но илышыште тўрлыжат лиеш.

Ийготыш шудымо йочам кугыенгын осал шомакше, уда койыш-шоктышыж деч коклан аралыман. Тиде пашалан ме мутым кучена. Нимом шылташ, южо йоча да тудын ача-аваже шке правашт нерген йоршеш нимом огыт пале. Тыгай годым нунылан умылтарыме пашам эртарыман, канаш дене полшыман. Йоча учрежденийлашке тергыме паша дене лекташ логалеш.

– *Ийготыш шудымо йоча-влакын тўн правашт могай?*

– Российыште илыше йочан праважым РФ-се Конституций, Еш кодекс, «Конвенция о правах ребёнка» закон, Федеральный законла дене пенгыдемдыме. Йочан тўн праваже – ача-ава пелен ешыште илаш, илыме веран лияш, воспитанийым налаш, эмлалташ, тунемаш. Тудын шке лўмжō, фамилийже, отчествыже лийшаш. Ача-ава деч посна кодшо йочан кугыжаныш деч полышым

– *Пайрем кечын йоча-влаклан мом тылланеда?*

– Чылам, йочам да кугыенгым, Йоча-влакым аралыме тўнямбал кече дене шокшын саламлем. Икшыве-влаклан пиалан да весела йоча пагытым лач ме, кугыен-влак, пōлеклена. Тидын нерген эре шарнышаш улына. Тек кажне йоча шкенжым кўлешан, йōратыме, пиалан да аралтышан улмыжым шижын кушкеш. Йочан шыргыжмыже – кугыен-влаклан эн кугу пōлек да куан. Пагалыме йоча-влак! Таче – 1 июнь! Тугеже ончылно тендам у вашлиймашлан, у шижмашлан, весела канышлан поян кенез вуча. Таза, пиалан лийза, нимо верч азапланыде, канышдам эртарыза!

налаш праваже уло. Йоча шонымыжо семын родотукымжо, ача-аваж дене (ойырленят гынат) вашлийын мутланен кертеш. Тидым нигō чарен ок керт. Икшывын праважым пудыртымаш шижалтеш гын, кугыжаныш тудым закон почеш арала.

– *Шыгыремдымым шижмеке, полышым йоча шкеже, ача-аваже але вес ен йодшаш?*

Тек кажне йоча пиалан кушкеш!

– Йочан праважым пудыртымо йодыш дене уполномоченный деке кеч-могай гражданин, тыгак ийготыш шудымо икшыве, организаций толын кертят. Шукыж годым ен-влак могай йодыш дене кушко йодын мийышашым, кушеч полышым вучышашым огыт пале. Тыге жап эрта, полышым йодын возымо серышышт ик вер гыч весыш куснылеш да вашмутым пуыдеак кодеш. Ийготыш шудымо йочан праважым пудыртымым пален налмеке, вигак полышым йодман. Жап эртымеке, энгекым тōрлаш куштылгак огыл. Ятырынже ийготыш шудымо йоча-влакын праваштым аралыме шотышто могай закон, тудым чын кучылтмо йōн-влак нерген огыт пале.

– *Тендан дене кузе вашлияш лиеш? Серышым возыман, шке толман?..*

– Тўрлō йōн уло. Серышым тыгай адрес дене возыман: 424001,

г. Йошкар-Ола, Ленинский проспект, 29. Йодмашым mariy@rfdeti.ru. электрон почтыш колташ лиеш. <http://deti.gov.ru/order/mariy>. сайтыште йодмашым возаш кельштарыме формым верандыме. Общественный приёмныйшто график почеш калык дене вашлиям. Йодыш пеш неле да жап моткочак чўдō гын, 64-17-34 телефон дене йынгырташ лиеш.

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

Тау, школам!

Шижде, латик ий шинча ончылмак эртен кайыш. Шукерте огыл гына авам, кидем гыч кучен, школыш вўден кондыш, икымше йынгыр почеш икымше урокыш ужатыш. Школ пырдыж коклаште у йолташ-влакым муынам, сай деч сай туныктышо-влак деч пенгыде шинчымашым налынам. Моктымо шомакымат, туныктен каласыме ойымат шуко колаш логалын. Шуко тўрлō сай шарнымаш кодеш ўмыр мучкылан: урокышто йолташ-влак дене ўчашен-ўчашен вашмутым пуаш тыршышат, физкультур урокышто танасен куржталмат. Сырымаш, тунамак келшымам лийыныт. Сай шонымаш дене школна дене чеверласена. Мо умбакыже мемнам вуча? Но мый тыге шонем: ончыкыжымат пиал ден куанымаш гына лийыт.

Дарья ОРАЗАЕВА.

Морко, Унчо.

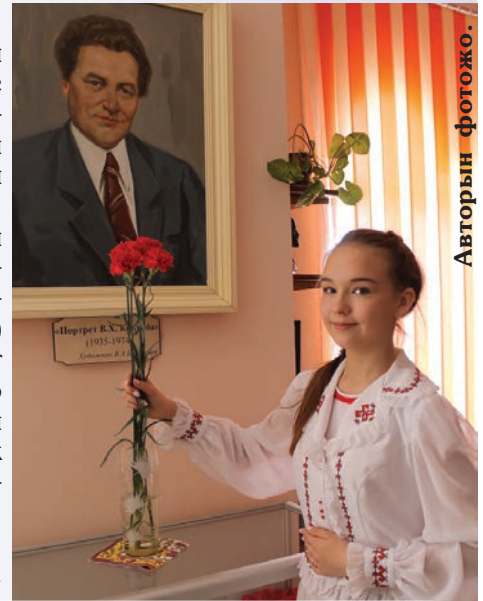
ТУКЫМ УЛЫНА

Колумбын мутсаскажым шўм вургыж лудына

Поэзийым ик гана йбретен шындымеке, кеч кугыен, кеч йоча туддеке уэш да уэш пёртылеш. Иктышт, шўм-чон вошт колтен, шке гыч сылнымутым шочыктат, весышт почеламутым сылнын лудаш кумылангыт.

Мастарлыкыштым поэзий конкурслаште тергат. Теве 24 майыште «Колумб лудмаш» оласе конкурс сылнымутлан шўман ўдыр-рвезе-влакым уэш иквереш чумырыш. Пайрем Йоча да самырык-влаклан В.Х.Колумб лўмеш республикысе книгагудышто эртыш. Поэзий конкурсышко рўдоласе 9 школын да И.С.Палантай лўмеш Марий республикысе тўвыра да сымыктыш колледжын тунемшыже-влак ушнышт. Йошкар-Оласе 13-шо номеран школын тунемшыже Кристина Краснова (**снимкыште**) библиотекеын сылнымут пўлемшытыже В.Колумбын портрет ончыланже пеледыш аршашым пыштыш. Кристина «Колумб лудмаш» оласе конкурсышто визымше гана таҥасыш, тылеч ончыч эре сенгыше лийын. Теният 12-16 ийготан-влак коклаште чылам ончылтыш. 7-ше номеран школын тунемшыже Егор Галкин «12 ий марте» таҥасыште икымше лие. Студент-влак коклаште Андрей Алексеев ойыртемалте.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Авторын фотожо.

Юнкор ок кане!

Марий юнкор кенгежымат ок кане – Газетыш чўчкыдын воза. Тыят шке вер гычет тарване, Вуча вет кажне возымет. Онайым ма ужат, пеш сылным, Але йўштылаш кает... Иктаж-могай кугу куан ден Огеш шу мо палдарымет? Ручкам, кагазым кидыш налын Сералте тый чылажымат. Ойлымашетым, йомакетым Тек аклат моло-влакат. Кенгеж пеш писын эрталеш, Чыла каласыме шуэш. Ит өркәне тый, йолташ, «Ямде лийыш» сералташ.

**Ирина ПЕТРОВА,
Вика МАМАЕВА.**

Сенгыше-влак 9 июлышто Морко районысо Унчо кундемшыте эртаралтше «Колумб лудмаш» регион-влак кокласе финн-угор литератур фестивалыште мастарлыкыштым ончыктат.

Уремыште – кенгеж

Шокшо мотор кече. Йырваш ужарге. Ломбо, вишне, олмапу пеледыныт. Нунын пеледыш пушышт йырваш шарлен. Нине пушенге-влак марлан кайыше ўдырла койыт. Тений кече шокшылан кўра вашке пеледыт. Олыкышто, ужар шудо коклаште, тўрлў тўсан пеледыш коеш. Мўкшыжў, йывыртен, пеледышлаште мўйым пога. Мыланем тыгай кече моткочак келша. Теве каникул тўналын, шер теммеш модын кертына.

**Полина ПЕТУХОВА.
У Торьял, Кузнеч.**

«Марий Юнкор – 2019»

слётыш пагален ўжына!

1. **Вика Тимофеева** (Морко, Эгерсола)
2. **Дмитрий Архипов** (Морко, Коркатово)
3. **Валерия Петровская** (Морко, Купсола)
4. **Ольга Степанова** (Морко, Шап Унчо)
5. **Селена Малинина** (Марий Турек, Арбор)
6. **Сева Никитин** (Кужэнгер, Шўдымарий)
7. **Екатерина Мамаева** (Шернур, Шўдымарий)
8. **Надежда Волкова** (Шернур, Лажьял)
9. **Эльмир Анисимов** (У Торьял, Токтарсола)
10. **Ксения Каткина** (У Торьял, Немда)
11. **Полина Петухова** (У Торьял, Кузнеч)
12. **Максим Лапин** (Параньга, Кугу

Пумарий)

13. **Ваня Горохов** (Советский, Кельмаксола)
14. **Анна Ямиданова** (Советский посёлко)
15. **Ваня Репин** (Советский, Ёрша)
16. **Аня Орлова** (Марий Турек, Сысоево)
17. **Катя Яковлева** (Волжский, Кугу Корамас)
18. **Дарья Иванова** (Волжский, Пётъял)
19. **Дарья Орехова** (Оршанке, Кугунур).

Слётыш Пошкырт, Татарстан кундемла гыч возкалеш кумылан ўдыр-рвезе-влак толыт.

Ешартыш увертарымышым газетыштына эскерыза.
Лекше йодышым 89026700965 номер дене йынгыртен рашемден кертыда.

Марий Эл Республикысе наркологий диспансер дene пырля шындырыме проект.

Пытартыш жапыште самырык-влакын кидыштышт электрон сигаретым чўчкыдын ужаш лиеш. Подростко-влакат шупшыт. «Молаш шупшат?» манмылан шукышт тыгерак вашештат: «Тиде вет сигарет огыл, зияным ок кондо!» Чынак мо? Электрон сигарет (е-сигарет) нерген те чыла паледа мо? Айста тидын нерген Республикысе наркологий диспансерын тўн врачше Сергей Васильевич БОЧКАРЕВ (снимкыште) деч йодына.

31 май –
Тамак деч посна
эрттарыме тўнжамбал
кече.

А.А.ПЕТРОВ, Марий Эл Республикысе Кугыжаныш Погынын пашаенже, писатель:

– Икана, иктаж 7 ияш улмо годым, кевыт ончылно тамак пачкым муын луктынам. Пеш мотор, канде тўсан. Кўргыштыжў ончалым – лукышто ик тамак кия. Коремышке кайышымат, шупшын ончышым. Ой, намыс! Пушыжо ынде! «Ача-ава кастене паша гыч толыт, шижыт» шонем. Писынак пўртышкў пурышым. Иктым-весым кочкым. Вараже каен пытен, очыни. Тиддеч вара 9-ше классыште (кызыт 10-11-ше класс лиеш) шупшын онченам. Йолташем темлен. Тунам уло он дене шўлалтенам. Мланде пўрдаш тўнале, укшинчыкта. «Огым-огым», – манам. Эше армийыште тамакым шупшаш пернен. Армий деч вара пел ий куритлышым. Тетла тўкен омыл. Пайдаже нимогай уке.

Э.А.ИМАНАЕВ, «Кугарня» газетын тўн редакторжо:

– Тамакым ик ганат шупшын омыл. Шошым кўтўм кўтымаште кукшо почкалтышым шупшын онченам. Нигунам шупшмо шуын огыл. Изи годымак мыйым тыге туныктеныт: тамакым шупшмаш сай койыш огыл. Йоча годымак тидым шындырен моштенят. Кушмо семын энгекым кондымыжо, тазалыкым аяртымыже нерген утларак да утларак умыленам.

А.А.ТИТОВ, «Морко мланде» газетын тўн редакторжо:

– Тамакым 18 ий наре шупшынам. Самырык, ораде улмем годым икымше гына «тамлен» онченам. Вуй пўрдын, йўшыла чучынам. Вара пошкудын чот кыкырымыжым ужынам да чарненам. «Мыят икмыняр ий гыч тыге кыкыраш тўналын кертам» шоналтенам.

Л.СЕМЕНОВА ямдылен.

Лучо ида тўнал!

Йодыш: Электрон сигаретым шупшын, тамакым шупшаш от тунем. Чын мо?

С.В.БОЧКАРЕВ: Чын огыл. Электрон сигаретыште никотин ден растворитель (тиде шукыж годым глицерин але полиэтиленгликоль) пырля лугалтыт. Тамле пушан лийже манын, тушко эфир ўйым пыштат. Электрон сигаретым шупшмо годым тиде вишыке парышке савырна. Ятыр рвезе (ўдыр-шамычат), койышланен, пуйто модмо семын, тўналтыште электрон сигаретым гына шупшеш, а вара ончет – тамакымат тўрга!

Йодыш: Электрон сигаретат кугу энгекым конда. Чын?

С.В.БОЧКАРЕВ: Тыглай тамакын шикшыж дене ончымаште, е-сигаретын паржым шўлымў дене организмлан энгек шагалак логалеш. Мутлан, шикшыж локшо сигаретым шупшо-влак коклаште рак дене черланыше-влак шукын улыт, а электрон сигарет шотышто мучаш марте шымлыме огыл, но пале: тутат айдемын ДНК-жым эмгата. Электрон сигаретыште улшо эфир ўй организмлан иканаште пеш шуко логалеш. Тыгай реакция айдемым шок марте шуктен кертеш. Эше ик гана каласем: электрон сигарет зияным ок кондо манмылан ида ўшане.

Йодыш: Те ойлышда, парым никотин да растворитель луктыт. Тиде вишыкдыже аяран докан?

С.В.БОЧКАРЕВ: Инструкций почеш ямдылаш гын, очыни, тунарак лўдыкшў огыл. Но аяргаш лиеш. Адак вес сўретат лўдыкта: шоналтыза, тиде вишыке дене ате изи йочан кидыш логалеш да тудыжо подылын онча гын? Кола! Сандене никотин вўдым тўкаш лийдыме верыште аралыман.

Йодыш: Электрон сигарет пудештын кертеш. Тиде чын?

С.В.БОЧКАРЕВ: Чын. Сигаретше огыл, а вўдым парыш савырыше аккумуляторжо (батареijke) йонгылыш шындымылан я локтылалтыман кўра пудештын кертеш. Тыгай пример-влак нерген колалтын.

Йодыш: Ойлат, электрон сигарет деч вара тамакым шупшымым кудалташ лиеш. Чын мо?

С.В.БОЧКАРЕВ: Адакат шымлызе-влакын ойлымыштлан энгерташ гын, е-сигаретым шупшо-влак тыглай тамакым шагалак шупшыт. Но тиде осал кепшыл деч утлымо нерген ок ойло. Мўнгешлаже сўрет уло: е-сигаретым шупшо-влак вара шикшан сигаретым шупшаш тўналыт. Шупшмо годым кидын тышке-тушко коштыжым вуйуш эре шарна, садлан зависимость ок йом. Тугеже самырык енлан тыланем: лучо нимогай тамакшымат кидышкет ит нал!

Онагй пача

Суртыштына мемнан алмаштыш.
Ушкал олмеш каза вўташте.
Пачаже магыра моткоч.
– Молан тый нимомат от коч?
Изи, онагй вольык, чукайна, –
Манын, шудым шуялтем,
Дожашым вўдыш ешарем.
Йодеш аваж деч

шўрым колойна.
Лўштынем,
тутло шўрым йўнем,
Каза деч мыят сийым налнем.

А пача шольшштеш,
пытаренак шупшеш –
Мыланемже огеш код йўршеш.
Юлия ИВАНОВА.

Кужэнер, Шорсола.

В.ГОРОХОВАН фотожо.

Сўретлена

Синк-вейн

Кролик
Лўддымў, сур.
Мала, кудалыштеш, кочкеш.
Сур кролик клеткыште ила.

Янлык.
Дарья АРХИПОВА.
Морко, Эгерсола.

Каза

Тенгече пакчаште
ковыштам кочкинам,
Кас мучко шудалмым
колыштынам.
Таче озам кўтўшкў колтен,
Теве шогем

яндар южым шўлен.
Пасушто, йолташ-влак,
моткочак онагй:
Ужар шудо, копшанге –
чылтак рай!

Но... шонем-шонемат –
Лектыш иктак:

Озан ковыштаже садак
тамлырак!

Ваня ГОРОХОВ.
Советский, Кельмаксола.

Ушкал ден чанга

Шошо. Игече левыкта. Озавате суртвольыкым кудывечыш луктеш.
Ушкалын тупшо пеш чот лўгышта. Почшо дене рўзалташ тўча, да огеш полшо. Тиде жапыште изи чанга чонештен толеш да пелешта:

– Ончем-ончемат, акаем, полыш тыланет кўлеш.
Шып шого, мый тупет гыч уто межым налам да пыжашым оптем. А тыгыде шуршо-влакым кочкам.

А чынак вет, ончалза шошым оралтышке! Мый шке ик гана веле огыл ужынам, кузе чанга ушкалын тупшо гыч теле мучко погынышо уто межшым кўрыштеш. Ушкалжат вет шып шого. Тыге нуно икте-весылан таче кече мартеат полшат. Арам огыл калык ойла: «Ваш-ваш энгертыде илаш ок лий».

Юлианна ЧАПЛЫГИНА.

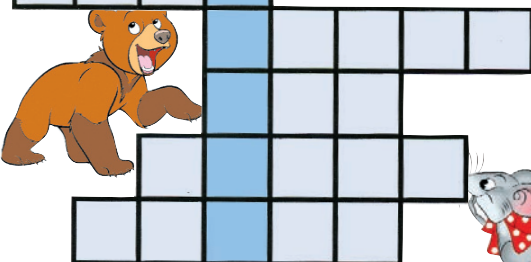
Пошкырт, Мишкан, Яныш Ялкайн лўмеш Чорай марий гимназий.

1. Мышь.
2. Барсук.
3. Янлык-влакын кугыжашт.
4. Чоя янлык.
5. Медведь.

Алёша БУЛЫГИН.

Советский, Орша.

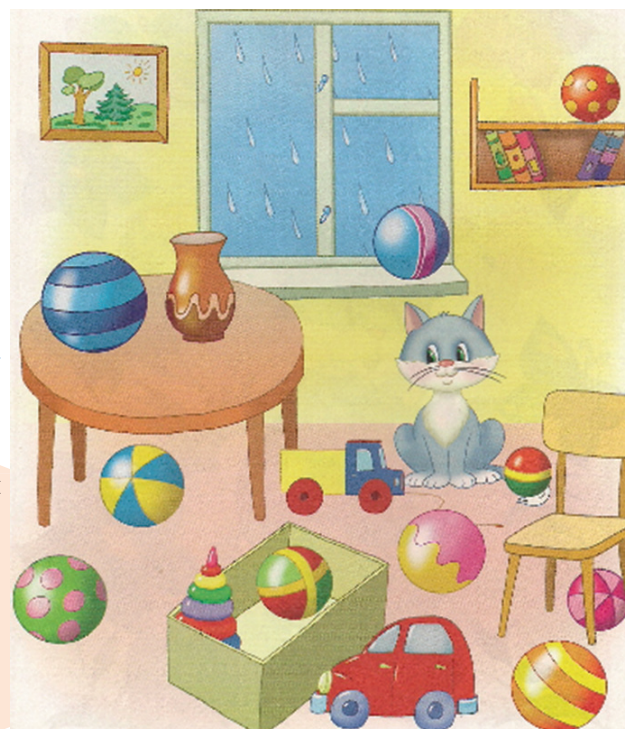
Мичун пырысьше модаш пеш йўрата.
Сўретыште мыняр мечым муыда?

Молан опта?

Пий эре опта. Молан?
Кенезым тудлан шокшо,
озавате вўдым шагал пуа.
Шошым пийлан ночко, телым пеш йўштў. А шыжым ныл йолан йолташналан мардежан.

Сева НИКИТИН.
Кужэнер, Шўдымарий.

Авамым йоратем

Мый авам пеш чот йоратем. Авамлан сурт кокласе пашам ышташ полшем. Вольыклан вўта ўмбач шудым волтен пуэм, вўдым кондем, пум пуртем, пўрткўргым эрыктем. Чыла тидым авам шкетын гына ышта гын, пеш чот ноя, шонем. Вет тудын моло пашажат шуко.

Валерия ПЕТРОВСКАЯ.

Морко, Купсола.

Айдемын лїмжў паша дене мотор.

Калыкмут.

Кызыт ўдыр-влакын ўпыштышт тўрлў тўсан порсын, атлас тасма гыч ыштыме пеледышан заколкым але резинкым ужаш лиеш. А те паледа, кузе нуно маналтыт? Уке гын, палдарем. **Канзаши** 400 ий ончыч Японийыште шочын. Кок мут гыч шога: «ками» – «ўп» да «сасу» – «пижыкташ». Эн ончыч тудым моторлыкым йоратыше-шамыч (гейше) кучылташ тўналыныт. Ўпысў канзашим ончен, ўдыр мыняр ияш, могай еш гыч, мыняр икшыван улмыжым пален налаш лийын.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

Йыгырмут

Пижын вургемыш **чия**, Лач мушмек, акам **чия**.

Ой, ом керт каен **кушташ**, Пакчасаскам кўлеш **кушташ**.
Н.Д.ИЛЬИНА.
Волжский, Карай.

Тест

1) «Марш Акпарса» почеламутын авторжо:

- а) С.Чавайн
- б) М.Казаков
- в) В.Колумб

2) «Чоткар патыр» сўретын авторжо:

- а) И.Михайлин
- б) З.Лаврентьев
- в) С.Подмарёв

3) Малмыж крепостым (орым) аралыме годым колышо патыр:

- а) Мирон Мумарин
- б) Болтуш
- в) Чумбылат

4) Чоткар нерген исторический романым возышо писатель:

- а) Л.Яндаков
- б) К.Васин
- в) С.Чавайн

5) «Онар» сўретым сўретлыше художник:

- А) И.Ямбердов
- Б) С.Подмарёв
- В) Е.Атлашкина

О.Н.ВАСЕНИНА, туныктышо.

Йошкар-Ола.

Электроприборым вўд дене ит йўртў.

Окнам ит поч!

Пожар годым шылын ит шич.

Нер ден умшам шикш деч ночно лапчык дене петыре.

Мўнгыштў шкетын кодмеке, пожар тўналеш гын, мом ыштыман? Сўретыште ончо.

Пожарым шекланымеке, 01 але 112 номер дене йынгырте.

Пошкудо-влакым шижтаре. Пожарный-влакым ўжыктў.

Индекс: Марий Элыште, Пошкырт ден Татарстан кундемлаште - П4696.
Тираж 1150 экз. Заказ Формат – А-4-8.
Директор-тўнг редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru, yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lii.pro, Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийыште погымо да версталыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да культур наследиым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысyo управленийыштыже регистрироватыме.

Номер – ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.

0+

Печатыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлў лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийын да издательын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкыш урем, 20 (почтовый) Эгерўмбал Амстердам, 1 (фактический).

«Көршөк пеледыш»

КОНКУРС!

«Шем очки»

Түн пөлек, пеледыш вазе, **Олеся ВОЙКИНА** ден **Лиза КИТКАЕВАЛАН** (Шернур, Эшполдино) логалеш.

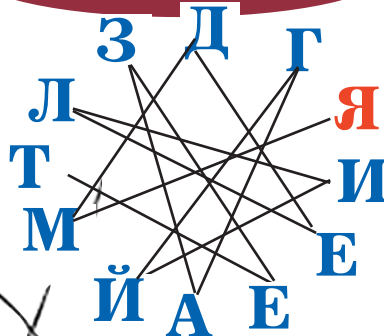
Снимкыште: **Алина СУББОТИНА** (Морко посёлко).

«RandStuff» приложений почеш Параньга район Матародо ял гыч **Алёна АРХИПОВА** сенен. Тудым изи черепахе вуча.

Кече шинчам йымыктара. Тыгай годым мыланна шем очки полша. Йоча-влак могай гына форман очким огыт чий, кенежым кузе гына огыт войзалт. Теат чапле фотом ыштен, редакцийышке колтыза. Пашада-влакым https://vk.com/yamde_lii адрес дене тўшкаш верандена. Иктешлымашым 3 августышто ыштена.

Могай ойлончо лектеш?

У мут Ойлончо – предложений.

Тушто

Шупшмо шўртым мундыраш поген ом керт. ***
Киддыме-йолдымо мўшкыр дене иеш. ***

Кырет гынат – ок сыре, куанен веле тўршталта.

Шонанпыл

Мый йўрым ом йорате. Йўр годым шўлыкан, онай огыл. Авай тыгай кечын мыйым урмышке модаш огеш колто. Но йўр деч вара шонанпыл лектеш. А тудо мыланем келша: шонанпыл тыгай мотор, шым тўсан. Шонанпыл мыланна куаным конда. Садлан йўр пытым да шонанпылын лекмыжым вучем.

Юлиана ДЯДИЧКИНА.

Морко, Коркатово.

Кудо лывыже ончыктым шукш гыч лектын?

Пўртўсыштö 165 тўжем угла тўрлö (вид) лыве ваш-лиял-теш.

Сўретьыи чиялте.